NN 143/2020 (22.12.2020.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-2673/2017 od 20. listopada 2020. i tri izdvojena mišljenja sudaca

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Ingrid Antičević Marinović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Fadil Seferović, kojeg zastupa Nataša Owens, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Owens i Houška d. o. o. u Zagrebu, na sjednici održanoj 20. listopada 2020. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba se odbija.

II. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Fadil Seferović (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Nataša Owens, odvjetnica u Odvjetničkom društvu Owens i Houška d. o. o. u Zagrebu, podnio je ustavnu tužbu u povodu presude Visokog upravnog suda Republike Hrvatske broj: Usž-195/17-2 od 30. siječnja 2017., kojom je odbijena njegova žalba i potvrđena presuda Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-1002/16-13 od 7. rujna 2016., a kojom je odbijen tužbeni zahtjev podnositelja za poništavanje rješenja Ministarstva unutarnjih poslova Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: MUP), Ravnateljstva policije, Uprave za granicu, Prihvatnog centra za strance broj: 511-01-65-UP/I-2043/16 od 24. ožujka 2016. (u daljnjem tekstu: osporeno rješenje MUP-a).

Osporenim rješenjem MUP-a pod točkom I. izreke određeno je da je podnositelj dužan napustiti Europski gospodarski prostor u roku od 30 (trideset) dana, računajući od dana dostave istog rješenja. Pod točkom II. izreke osporenog rješenja MUP-a određeno je da je podnositelj dužan prilikom napuštanja Republike Hrvatske rješenje predati policijskom službeniku na graničnom prijelazu, dok je pod točkom III. izreke određeno da ako podnositelj ne izvrši rješenje, bit će udaljen prisilno.

2. Podnositelj smatra da su mu presudama upravnih sudova i rješenjima nadležnih upravnih tijela povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 18., 26., 28., 29. stavak 1., 32., 33., 35., 37. i 40. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.). Također navodi i povrede konvencijskih prava zajamčenih člancima 6., 8., 13. i 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispravak, 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija).

3. Ustavni sud je za potrebe ovog postupka pribavio spis Upravnog suda u Zagrebu broj: UsI-1002/16.

3.1. U skladu s člankom 27. stavkom 6. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst; u daljnjem tekstu: Ustavni zakon) od raspravljanja i glasovanja u ovom postupku izuzela se sutkinja Lovorka Kušan.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

4. Osporenom rješenju MUP-a prethodilo je donošenje rješenja o protjerivanju MUP-a, Policijske uprave zagrebačke, Policijske postaje Jastrebarsko broj: 511-19-39/9-SB-90-UP/I-20/1-2015 od 27. veljače 2015. kojim je podnositelju kao strancu određena zabrana ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj od jedne godine, računajući od isteka roka za povratak.

4.1. Osporenim rješenjem MUP-a, donesenim u upravnom postupku pokrenutom po službenoj dužnosti određeno je da je podnositelj dužan napustiti Europski gospodarski prostor u roku od 30 (trideset) dana od dana dostave rješenja, predati ga prilikom napuštanja Republike Hrvatske policijskom službeniku na graničnom prijelazu te je određeno da ako podnositelj ne izvrši rješenje, bit će prisilno udaljen.

U obrazloženju rješenja navedeno je sljedeće:

»Člankom 112. stavkom 1. Zakona o strancima propisano je da će se strancu koji nezakonito boravi i strancu kojem odlukom državnog tijela prestaje zakoniti boravak rješenjem odrediti napuštanje Europskog gospodarskog prostora.

Člankom 112. stavkom 3. Zakona o strancima propisano je da će se rješenjem iz stavka 1. ovoga članka odredit rok u kojem je stranac dužan napustiti Europski gospodarski prostor, te prisilno udaljenje ako stranac ne napusti Europski gospodarski prostor.

Člankom 112. stavkom 4. Zakona o strancima propisano je da će se prilikom određivanja roka za napuštanje Republike Hrvatske, osim okolnosti iz članka 100. ovog Zakona, uzeti u obzir i osobne okolnosti te vrijeme u kojem stranac to može učiniti, a koje ne može biti duže od 90 dana.

Člankom 112. stavkom 9. Zakona o strancima propisano je da se stranac kojemu je izdano rješenje iz stavka 1. ovoga članka dužan prilikom napuštanja Republike Hrvatske prijaviti policijskom službeniku na graničnom prijelazu.

Člankom 114. stavkom 1. Zakona o strancima propisano je da se rješenje o povratku izdaje uz rješenje o protjerivanju stranca ili uz odluku Ministarstva, policijske uprave, odnosno policijske postaje kojom strancu prestaje zakoniti boravak i smatra se sastavnim dijelom rješenja o protjerivanju, odnosno odluke kojom strancu prestaje zakoniti boravak.

Rješenjem o protjerivanju PU zagrebačke, PP Zaprešić br: 511-19-37/9-UP/I-2/34-15 od 24.10.2015. godine, strancu je određena zabrana ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj u trajanju od 1 (jedne) godine, računajući od isteka roka za povratak.

Zbog nemogućnosti prisilnog udaljenja isti se otpušta iz Centra sukladno članku 131. stavak 2. točka 1. Zakona o strancima. Rok za napuštanje Europskog gospodarskog prostora određen je u vremenskom trajanju od 30 dana, od dana uručenja Rješenja o povratku.«

4.2. Protiv osporenog rješenja MUP-a podnositelj je pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu. Nakon održanih rasprava 18. srpnja 2016. i 7. rujna 2016. i uvida u cjelokupni spis predmeta, Upravni sud u Zagrebu odbio je tužbeni zahtjev podnositelja.

U obrazloženju presude navedeno je:

»Na temelju razmatranja svih činjeničnih i pravnih pitanja Sud je, sukladno članku 55. stavak 3. Zakona o upravnim sporovima, utvrdio da tužbeni zahtjev nije osnovan.

Člankom 112. stavak 1. Zakona o strancima (»Narodne novine«, broj 130/11. i 74/13. – u daljnjem tekstu Zakon), propisano je da će se strancu koji nezakonito boravi i strancu kojem odlukom državnog tijela prestaje zakoniti boravak, rješenjem odrediti napuštanje Europskog gospodarskog prostora.

U ovom predmetu nije sporno kako tužitelj nije državljanin Republike Hrvatske. Isto tako u ovom predmetu nije sporno da je u trenutku donošenja osporenog rješenja, izvršno bilo rješenje o protjerivanju Policijske uprave Zagrebačke, Policijske postaje Zaprešić, Broj: 511-19-37/9-UP/I-2/34-15, od 24. listopada 2015., a kojim rješenjem je tužitelju određena zabrana ulaska i boravka u Republici Hrvatskoj, u trajanju od godine dana.

Sukladno nespornim okolnostima i promatrajući naprijed citiranu odredbu Zakona, Sud zaključuje kako je tužitelj, u trenutku donošenja osporenog rješenja, stranac koji nezakonito boravi, odnosno kojem je odlukom državnog tijela prestao zakoniti boravak na teritoriju Republike Hrvatske, iz kojeg razloga mu rješenjem treba odrediti napuštanje Europskog gospodarskog prostora. Iz ovog razloga Sud smatra kako su u cijelosti ispunjeni svi elementi propisani člankom 112. Zakona, iz kojeg razloga osporeno rješenje ocjenjuje na Zakonu osnovanim.

U odnosu na prigovore navedene u tužbi Sud uočava kako se oni uglavnom odnose na nezakonitost rješenja kojim je tužitelju odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo, iz kojeg razloga ne postoji pravno utemeljena mogućnost takve prigovore ocjenjivati u ovom sporu. Sud ukazuje i kako je odluka, kojom je odbijen zahtjev tužitelja za primitak u hrvatsko državljanstvo, u trenutku donošenja osporenog rješenja, izvršna te ju je tuženik pravilno smatrao egzistentnom i po njoj morao postupati. Suprotnim tumačenjem u cijelosti bi se negiralo izdvojeno postojanje pravnih učinaka izvršnosti i pravomoćnosti, a što po mišljenju ovog Suda nije sukladno smislu upravnog postupka uopće.«

4.3. Rješavajući o žalbi podnositelja protiv osporene presude Upravnog suda u Zagrebu, Visoki upravni sud je u potpunosti prihvatio sve razloge navedene u obrazloženju te presude, zaključivši sljedeće:

»Žalba nije osnovana.

Prema podacima spisa predmeta proizlazi da je rješenjem tuženika tužitelju naloženo napuštanje EGP-a u roku od 30 dana računajući od dana dostave rješenja temeljem članka 112. stavak 1., 3., 4., 9. i članka 114. stavak 1. ZOS-a.

Navedenim odredbama je propisano da strancu koji nezakonito boravi i strancu kojem odlukom državnog tijela prestaje zakoniti boravak rješenjem će se odrediti napuštanje EGP-a, te način određivanja roka u kojem je stranac dužan napustiti EGP, kao i obveza prilikom napuštanja Republike Hrvatske prijaviti izdano rješenje policijskom službeniku na graničnom prijelazu.

Stoga je za pravilno rješenje ove upravne stvari bilo odlučno utvrditi činjenicu je li tužitelju prestao zakonit boravak, a prema podacima iz spisa predmeta proizlazi da nakon prestanka stalnog boravka tužitelj nastavlja nezakonito boraviti u Republici Hrvatskoj do dana 24. listopada 2015. godine kada oko 13,00 sati ilegalno prelazi državnu granicu iz Republike Hrvatske u Republiku Sloveniju u mjestu Rozga, pješice pregazivši rijeku Sutlu nakon čega je dana 24. listopada 2015. godine u 17,05 sati uz zapisnik o vraćanju osobe vraćen u Republiku Hrvatsku od strane policije Republike Slovenije preko GP Harmica, te je radi utvrđivanja statusa ulaska i boravka doveden u Policijsku postaju Zaprešić, slijedom čega je utvrđeno da je stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj, PU Zagrebačka, PP Zaprešić rješenjem broj: 511-19-37/9-UP/I-2/34-15 od 24. listopada 2015., protjeruje tužitelja iz RH i određuje zabranu ulaska i boravka u RH jednu (1) godinu.

U upravnom sporu na zapisnik usmene rasprave održane 5. rujna 2016. godine opunomoćenica tužitelja je izjavila da je tužitelj dragovoljno 23. srpnja 2016. godine izvršio osporeno rješenje te napustio teritorij Republike Hrvatske sukladno izreci osporenog rješenja, a odlučnim je na raspravi održanoj 18. srpnja 2016. godine opunomoćenica tužitelja istaknula prethodno pitanje o zakonitosti rješenja kojim je odbijen zahtjev tužitelja za primitak u hrvatsko državljanstvo.

Prema ocjeni ovog Suda osnovano je Upravni sud u Zagrebu odbio tužiteljev zahtjev za poništenje rješenja tuženika, jer je nedvojbeno utvrđeno da su ispunjene pretpostavke iz članka 112. stavka 1. ZOS-a, jer tužitelj nezakonito boravio u Republici Hrvatskoj, radi čega je i donijeto rješenje o protjerivanju od 24. listopada 2015. godine, a tijekom upravnog spora tužitelj odlučne činjenice za ocjenu zakonitosti osporenog rješenja nije doveo u sumnju.

Ovaj sud prihvaća ocjenu suda da prigovori koji se odnose na nezakonitost rješenja kojim je tužitelju odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo nije moguće ocjenjivati u ovom sporu, pri čemu pravilno ukazuje na to da je zahtjev tužitelja za primitak u hrvatsko državljanstvo odbijen, i u vrijeme rješavanja upravnog spora to rješenje je izvršno.

Ovdje valja navesti da je rješenje kojim je odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo postalo i pravomoćno jer je presudom ovog Suda, poslovni broj: Usž-3402/16-4 od 30. siječnja 2017. godine odbijena žalba tužitelja izjavljena protiv presude Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: UsI-161/15-16 od 13. svibnja 2016. godine, kojim je odbijena tužba izjavljena protiv rješenja kojim je odbijen zahtjev tužitelja za stjecanje hrvatskog državljanstva prirođenjem.

Stoga prigovori tužitelja koje je iznio u tužbi, a ponavlja i u žalbi, nisu odlučni za rješenje ove upravne stvari, pa slijedom toga ne mogu biti razlogom za ocjenu osporenog rješenja nezakonitim.

Povodom žalbe tužitelja ovaj Sud je razmotrio odlučne žalbene prigovore i utvrdio da ne postoje razlozi zbog kojih se presuda pobija te utječu na donošenje drukčije odluke, pa ovaj Sud nije smatrao potrebnim davati iscrpni odgovor na sve tvrdnje i navode tužitelja iznijete u žalbi.«

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

5. Podnositelj u ustavnoj tužbi navodi kako smatra da su mu osporenim odlukama MUP-a te upravnih sudova povrijeđena prava zaštićena Ustavom i Konvencijom. U tom smislu podnositelj ističe povrede prava na jednakost pred zakonom, prava na žalbu, prava na presumpciju nevinosti, prava na pošteno suđenje, prava na slobodno kretanje i biranje boravišta, zabranu protjerivanja, prava na štovanje i pravnu zaštitu osobnog i obiteljskog života, dostojanstva, ugleda i časti, prava na sigurnost i tajnost osobnih podataka i slobodu savjesti i vjeroispovijesti te slobodno očitovanje vjere.

Podnositelj u svojoj ustavnoj tužbi ukazuje i na sljedeće (pri citiranju sadržaja izostavljen je poseban način označavanja teksta):

»Podnositelj smatra da su mu gore navedena prava povrijeđena tako što je isključivo zbog njegove etničke i vjerske pripadnosti na njegovu štetu zloupotrebljen institut sigurnosne provjere, te je odbijanje njegove suradnje sa sigurnosno-obavještajnom agencijom koja se trebala sastojati od dostavljanja informacija o drugim članovima njegove etničke i vjerske zajednice predstavljeno kao da on predstavlja sigurnosni rizik odnosno ne ispunjava uvjete za stjecanje hrvatskog državljanstva, odnosno da se iz njegovog ponašanja može zaključiti da ne poštuje poredak i običaje u Republici Hrvatskoj ...

Zbog negativnog, neobrazloženog mišljenja sigurnosno-obavještajne agencije prvo je odbijen zahtjev podnositelja za stjecanje hrvatskog državljanstva, radi čega je tužitelj postao apatrid, te mu je naknadno oduzet status stranca na stalnom boravku u RH te je naloženo njegovo protjerivanje ... zbog čega je u konačnici podnositelj četiri godine bio osoba bez državljanstva i zbog čega je bio prisiljen napustiti teritorij Republike Hrvatske, gdje je živio 20 godina, te se sada nalazi u Bosni i Hercegovini.«

5.1. Slijedom navedenog, predlaže ustavnu tužbu usvojiti, ukinuti presude upravnih sudova, kao i akt donesen u upravnom postupku, uz naknadu troškova ovog ustavnosudskog postupka.

IV. OCJENA USTAVNOG SUDA

6. S obzirom na sadržaj ustavne tužbe i istaknute prigovore, Ustavni sud ocjenjivao je ustavnu tužbu s aspekta prava na pravično suđenje zajamčenog člankom 29. stavkom 1. Ustava i člankom 6. stavkom 1. Konvencije.

Mjerodavni dio članka 29. stavka 1. Ustava glasi:

»Članak 29.

»Svatko ima pravo da ... sud pravično ... odluči o njegovim pravima i obvezama ...

(...)«

Mjerodavni dio članka 6. stavka 1. Konvencije glasi:

»Članak 6.

PRAVO NA POŠTENO SUĐENJE

»Radi utvrđivanja svojih prava i obveza građanske naravi ... svatko ima pravo da ... sud pravično ... ispita njegov slučaj.

(...)«

6.1. Ustavni sud podsjeća da je u odluci broj: U-III-1001/2007 od 7. srpnja 2010. (»Narodne novine« broj 90/10.) utvrdio da se jamstva prava na pravično suđenje, sadržana u članku 29. stavku 1. Ustava, primjenjuju i na sudski postupak pred upravnim sudovima (upravni spor), koji je uređen člankom 19. stavkom 2. Ustava.

a) Načelna stajališta

6.2. Pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava skup je postupovnih jamstava kojima se osigurava pravičnost postupka. Ono ima tako važno mjesto u demokratskom društvu da ne može biti nikakvog opravdanja za restriktivno tumačenje tih jamstava. Načelo pravičnosti sudskog postupka treba poštovati u svim okolnostima. Međutim, odgovor na pitanje što čini pravičan postupak ne može podlijegati jednom nepromjenjivom pravilu, nego ovisi o svim okolnostima svakog pojedinog postupka. Osnovna zadaća Ustavnog suda pri ocijeni prigovora koji potpadaju pod članak 29. Ustava jest razmotriti čitav postupak kao jedinstvenu cjelinu, a ne na temelju jednog izoliranog čimbenika, događaja ili aspekta, iako nije isključeno da jedan određeni čimbenik može biti od odlučujućeg značaja pri ocjeni pravičnosti postupka (vidi točku 5. odluke Ustavnog suda broj: U-III-3538/2017 od 18. travnja 2017., www.usud.hr).

6.3. Kad je riječ o tumačenju i primjeni prava na konkretne slučajeve, Ustavni sud, u načelu, ne smije zamijeniti pravna stajališta nadležnih sudova svojima sve dok sudske odluke ne otkrivaju bilo kakvu arbitrarnost, a dostatno su obrazložene i, po potrebi, upućuju na relevantnu sudsku praksu. Ustavni sud podsjeća da nije njegova zadaća preuzeti ulogu sudova, koji su prvi pozvani interpretirati zakone. Zadaća Ustavnog suda ograničena je na ispitivanje jesu li učinci takve interpretacije sudova suglasni s Ustavom s aspekta zaštite ljudskih prava i temeljnih sloboda.

b) Primjena načelnih stajališta na konkretan predmet

7. Ustavni sud primjećuje da je u upravnom sporu bilo potrebno utvrditi odlučnu činjenicu je li podnositelju prestao zakonit boravak u Republici Hrvatskoj. Kako to proizlazi iz osporenih odluka nakon prestanka stalnog boravka podnositelj je nastavio nezakonito boraviti u Republici Hrvatskoj do 24. listopada 2015., kada je oko 13 sati ilegalno prešao državnu granicu iz Republike Hrvatske u Republiku Sloveniju u mjestu Rozga, pješice pregazivši rijeku Sutlu, nakon čega je 24. listopada 2015. u 17.05 sati, uz zapisnik o vraćanju osobe, vraćen u Republiku Hrvatsku od strane policije Republike Slovenije preko GP Harmica. Podnositelj je radi utvrđivanja statusa ulaska i boravka doveden u Policijsku postaju Zaprešić, te je utvrđeno da je stranac koji nezakonito boravi u Republici Hrvatskoj.

7.1. Ustavni sud primjećuje da iz zapisnika s usmene rasprave održane 5. rujna 2016. pred Upravnim sudom u Zagrebu proizlazi da je podnositelj dragovoljno 23. srpnja 2016. izvršio rješenje MUP-a i da je napustio teritorij Republike Hrvatske. Nadalje, iz osporenih odluka proizlazi da je nedvojbeno utvrđeno da su ispunjene pretpostavke iz članka 112. stavka 1. ZoS-a, jer je podnositelj nezakonito boravio u Republici Hrvatskoj, zbog čega je i doneseno rješenje o protjerivanju od 27. veljače 2015.

Upravni sud u Zagrebu i Visoki upravni sud, postupajući sukladno ustavnoj ovlasti iz članka 19. stavka 2. Ustava, razmotrili su sve meritorne prigovore podnositelja te su utvrdili da postoje razlozi zbog kojih je podnositelj obvezan napustiti Europski gospodarski prostor u roku od 30 dana (točke 4.2. i 4.3. odluke). U odnosu na prigovor podnositelja koji se odnosio na nezakonitost rješenja kojim mu je odbijen zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo, upravni sudovi su zaključili kako ga nije moguće ocjenjivati u konkretnom upravnom sporu, jer je zahtjev za primitak u hrvatsko državljanstvo odbijen, a rješenje već izvršno.

ZAKLJUČAK

8. U svjetlu navedenih okolnosti, kao i utvrđenja Ustavnog suda o načinu vođenja konkretnog postupka i o načinu na koji su obrazložene osporene odluke, pravo koje je primijenjeno pri njihovom donošenju, kao i činjenica da su u odnosu na razloge koje je podnositelj već isticao tijekom postupka koji je prethodio ustavnosudskom postupku, rješenje MUP-a i osporene presude upravnih sudova detaljno obrazložene i pružaju relevantne i dostatne odgovore na podnositeljeve prigovore navedene u tužbi, žalbi i ustavnoj tužbi, te utemeljeno upućuju na zaključak da u konkretnom slučaju ne postoje razlozi za sumnju u arbitrarnost u postupanju i odlučivanju nadležnog upravnog tijela i upravnih sudova.

Slijedom navedenog, Ustavni sud smatra da osporenim odlukama podnositelju nije povrijeđeno pravo na pravično suđenje zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava.

OSTALI PRIGOVORI

9. Prigovori podnositelja vezani uz članke 14. stavak 2., 18., 26., 28. stavak 1., 32., 33., 35., 37. i 40. Ustava, te članke 6., 8., 13. i 14. Konvencije, na način kako su postavljeni u ustavnoj tužbi te u mjeri u kojoj bi u okolnostima konkretnog slučaja osporeni akti mogli utjecati na ostvarivanje sadržaja tih ustavnih i konvencijskih normi, ne upućuju na mogućnost povrede ljudskih prava i temeljnih sloboda zajamčenih Ustavom i Konvencijom.

9.1. U odnosu na zatraženi trošak ustavnosudskog postupka, Ustavni sud ističe da u skladu s člankom 23. Ustavnog zakona u ustavnosudskom postupku svaki sudionik snosi svoje troškove, ako Ustavni sud ne odluči drukčije. U konkretnom slučaju Ustavni sud nije utvrdio razloge za drukčije postupanje.

10. Slijedom navedenog, na temelju članaka 73. i 75. Ustavnog zakona, donesena je odluka kao u izreci.

10.1. Odluka o objavi (točka II. izreke) temelji se na članku 29. Ustavnog zakona.

Broj: U-III-2673/2017
Zagreb, 20. listopada 2020.

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

Predsjednik
dr. sc. Miroslav Šeparović, v. r.

* * *

Na temelju članka 27. stavaka 4. i 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst) prilažem sljedeće

IZDVOJENO MIŠLJENJE U ODNOSU NA ODLUKU USTAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U PREDMETU BROJ: U-III-2673/2017 OD 20. LISTOPADA 2020.

Žalim što se ne mogu složiti s mišljenjem većine da se u konkretnom ustavnosudskom predmetu broj U-III-2673/2017 ustavna tužba odbije.

Do konkretnog ustavnosudskog postupka ne bi niti došlo da je podnositelju ustavne tužbe pozitivno riješen zahtjev za primanje u hrvatsko državljanstvo, a koji mu je neosnovano odbijen.

S obzirom da su razlozi mog protivljenja isti kao što su detaljno obrazloženi u izdvojenom mišljenju uz odluku Ustavnog suda broj: U-III-2039/2017 od 20. listopada 2020. godine, radi izbjegavanja nepotrebnog ponavljanja upućujem zainteresirane na tu odluku.

Zagreb, 26. listopada 2020.

Sudac
Andrej Abramović, v. r.

* * *

Na temelju članka 27. stavaka 4. i 5. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 99/99., 29/02. i 49/02. – pročišćeni tekst) prilažem sljedeće

IZDVOJENO MIŠLJENJE U ODNOSU NA ODLUKE USTAVNOG SUDA REPUBLIKE HRVATSKE U PREDMETIMA BROJ: U-III-2039/2017, U-III-2040/2017, U-III-2673/2017 I U-III-2674/2017 OD 20. LISTOPADA 2020.

Izražavam duboko neslaganje kako s izrekama ovih predmeta tako i s načinom na koji je većina svjesno izbjegla svoju odgovornost iz članka 27. stavka 2. Ustavnog zakona o Ustavnom sudu Republike Hrvatske jer nije pružila precizne i jasne ustavnopravne argumente koji su sposobni opravdati ocjenu izraženu kroz izreku odluke. Stajališta koja većina daktilografski navodi u dijelu obrazloženja koje bi trebalo sadržavati građanima razumljiv, pravno potkrijepljen i logički koherentan narativ koji opravdava konačni zaključak izražen u izraci jednostavno nemaju tu sposobnost. Njihova uloga je stvoriti privid, a ne pravnu uvjerljivost koja bi trebala biti temelj povjerenja građana u instituciju Ustavnog suda.

Konkretna skupina predmeta zorno razotkriva jednu od najvećih nedostataka ustavnog sudovanja tijekom mandata ovog sastava pa i nekoliko prethodnih. Nedostatak dosljednosti pa i poštovanju prema odlukama koje je Ustavni sud donio u prethodnim predmetima, a koji su od izravne važnosti za konkretan predmet o kojem Ustavni sud odlučuje u danom trenutku. Bojim se da takva nedosljednost nije slučajna. Držim da je prvenstveno, iako ne isključivo, rezultat nedovoljnog razumijevanja važnosti institucije Ustavnog suda i njene uloge kao jamca stabilnosti ustavnog poretka. Posljedično Ustavni sud ne uspijeva, niti je to ovakvim pristupom moguće, razviti stabilnu sudsku praksu (doktrinu) o niti jednom važnijem ustavnopravnom pitanju. U konačnici sve je prepušteno izuzetno subjektivnim nahođenjima pojedinačnih sudaca i sutkinja koji ulogu Ustavnog suda svode na pukih sedam ruku u zraku. U takvom pristupu ustavnopravna argumentacija pati i često ostaje svedena na formu lišenu svog osnovnog sadržaja.

Ustavni sud se u obrazloženjima svojih odluka učestalo poziva na svoje prethodne odluke. Štoviše, vrlo često inzistira da one izražavaju ustaljenu praksu suda. Naravno, osobno u potpunosti podržavam pristup koji inzistira na dosljednoj primjeni doktrinarnih stajališta koje je sud kroz svoju praksu zauzeo u prethodnim predmetima sa relevantno sličnim činjeničnim supstratom. Dosljednost u tumačenju odredbi materijalnog i postupovnog (ustavnog) prava koja se zrcali u predvidljivim zaključcima koji proizlaze iz njihove primjene na dovoljno sličan činjenični supstrat različitih predmeta preduvjet je pukog minimuma pravne sigurnosti. Temeljna zadaća najviših sudova unutar pravnog poretka upravo i jest razvoj i uspostava pravnih stajališta (doktrina) oko bitnih pravnih pitanja čime građanima jamče ujednačenost sudske prakse kroz hijerarhiju sudova kao nezavisnih nositelja sudske grane državne vlasti.